

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 mai 2019, în cauza penală în privința lui,

*Caradja Dmitri xxxxxx, născut la xxxxxx,
originar și domiciliat în xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 16.03.2017 – 01.02.2019

instanța de apel: 05.03.2019 – 30.05.2019

instanța de recurs ordinar: 15.10.2019 – 26.05.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) din 01 februarie 2019, Caradja Dmitri a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și aplicată în baza acestei Legi, pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 alin.(1) Cod Penal s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei penale pe un termen de 3 ani, în cazul necomiterii unei noi infracțiuni și respectării condițiilor termenului de probă.

Caradja Dmitri a fost obligat s-ă nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de Maria Slavioglo și s-a dispus încasarea de la Caradja Dmitri în beneficiul Mariei Slavioglo prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei.

În cazul anulării suspendării condiționate, potrivit art.88 alin.(3) Cod penal, s-a dispus a fi inclusă lui Caradja Dmitri, ținerea în stare de arest de la 28 noiembrie 2015 până la 09 decembrie 2015.

S-a respins ca neîntemeiată cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 83 661,47 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Caradja Dmitri, la data de 09 noiembrie 2014, aproximativ la orele 00.30, aflându-se în încăperea localului barului „Luminița”, amplasat pe str. xxxxxxx, din intenții huliganice, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică, prin obrăznicie deosebită, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de organul de urmărire penală, intenționat i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele lui Garbalî Piotr xx și Garbalî Ivan xxxxx, fiindu-i cauzate dureri fizice.

Ulterior, Caradja Dmitri ignorând cerințele Mariei Slavioglo de a înceta acțiunile huliganice, fără un careva motiv, a lovit-o cu pumnul în față pe Maria Slavioglo, cauzându-i leziuni corporale sub formă de: traumă cranio cerebrală acută manifestată prin comoție cerebrală, echimoze în regiunea nasului din partea stângă, echimoze în jurul ochiului stâng, hematom în interiorul sclerului ochiului stâng, ce se califică ca leziuni corporale ușoare de scurtă durată.

Acțiunile lui Caradja Dmitri au fost încadrate în baza art. 287 alin.(2) lit. b) din Codul Penal cu indici calificativi: „Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei acțiuni săvârșite de două persoane”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia, sediul Ceadâr-Lunga, Cebotari O, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea neîncasării cheltuielilor judiciare de la Caradja Dmitri în mărime de 83 661 lei 47 bani, în legătură cu expertizele judiciare efectuate cât și extrădarea inculpatului.

- avocatul Cimpoieș Vladimir în numele inculpatului Caradja Dmitri prin care a solicitat casarea sentinței, emiterea deciziei de achitare a inculpatului Caradja Dmitri în legătură cu lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii încriminate.

3.1 În argumentarea cererii de apel procurorul a invocat următoarele motive:

- prima instanță neîntemeiat a respins solicitarea cheltuiitor judiciare în mărime de 83 661 lei 47 bani compusă din: raportul medico-legală din 28 mai 2015 nr.213, în mărime de 1763 lei, raportul medico-legală nr.212 din 06 mai 2015 în mărime de 3027 lei, cât și cheltuielile suportate pentru extrădare în mărime de 78 871 lei 47 bani;

- a invocat că potrivit art.229 Cod de procedură penală, necesită a fi încasată de la Caradja Dmitri cheltuielile judiciare în mărime de 83 661 lei 47

bani, în beneficiul statului, întrucât nu s-a constatat circumstanțele alin. (3) al art.229 Cod de procedură penală.

3.2 În motivarea cererii de apel avocatul Cimpoieș Vladimir în numele inculpatului Caradja Dmitri a invocat următoarele argumente:

- examinând Ordonanța de punere sub învinuire al lui Caradja Dmitri, consideră necesar de a atrage atenția că Garbalî Piotr cât și Garbalî Ivan, nu au fost recunoscuți în prezenta cauză penală nici parte vătămată nici victimă, și nici în prima instanță nu au fost înaintate ca probe;

- consideră că nu poate fi apreciată de prima instanță, ca motiv întemeiat refuzul lui Garbalî Piotr cât și Garbalî Ivan de a fi recunoscuți în calitate de părți vătămate și audiate în această calitate;

- a susținut că, nu este probat cu nimic că lui Garbalî Piotr cât și Garbalî Ivan i-au fost pricinuite dureri fizice, un element important pentru calificarea acțiunilor în prevederile art.287 Cod penal;

- consideră, că nu a fost demonstrat că Caradja Dmitri a comis fapta cu alte persoane neidentificate;

- sunt divergențe în declarațiile părții vătămate Slavioglo Maria făcute în cadrul primei instanțe și confruntarea de la urmărirea penală efectuată între Caradja Dmitri și partea vătămată din 14 ianuarie 2017, potrivit căruia Slavioglo Maria a declarat că nu cunoaște dacă Caradja intenționat i-a aplicat lovitură sau nu. Martorul Natalia Slavioglo a comunicat că mama sa Slavioglo Maria nu i-a comunicat dacă Caradja a lovit-o intenționat;

- a mai adăugat că martorii Constantinov Vladimir și Bratan Maria au comunicat că în bar nu l-au văzut pe inculpat, iar inculpatul categoric nu recunoaște faptele încriminate;

- prima instanță nu a luat în calcul faptul că, acțiunile huliganice au fost comise la data de 09 noiembrie 2014 iar urmărirea penală a fost pornită la data de 18 noiembrie 2014, la data de 19 iulie 2015 Caradja Dmitri a fost pus sub învinuire. Din 08 noiembrie 2014 până în luna august 2015, Caradja Dmitri nu a fost înștiințat că în privința s-a este pornită urmărirea penală, nu s-a ascuns de organul de urmărire penală, părăsind țara prin punctul de trecere oficial. Acest fapt denotă că Caradja Dmitri nu a avut intenția de a se ascunde de organul de urmărire penală;

- consideră încheierea Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 05 august 2015, de aplicare a măsurii preventive arest preventiv pe un termen de 30 zile, în privința lui Caradja Dmitri este una neîntemeiată;

- reieșind din conținutul încheierii instanței judecătorești concluzionează că, reieșind din informația parvenită prin fax de la IP Breansk, Federația Rusă precum că Caradja Dmitri a fost reținut la data de 04 august 2015 orele 22.00. Prin urmare instanța de judecată a cunoscut locul aflării inculpatului la examinarea demersului procurorului, fără a fi

întreprinse careva măsuri de asigurarea prezenței inculpatului în instanța de fond, fiind examinată în lipsa lui Caradja Dmitri;

- a menționat că potrivit încheierii judecătorului din 05 august 2015 s-a dispus aplicarea arestului preventiv pe un termen de 30 zile cu calcularea termenului arestului preventiv din momentul reținerii, potrivit informației oferite de IP al Federației Ruse, Caradja Dmitri a fost reținut la data de 04 august 2015 orele 22.00, respectiv termenul de ținere sub arest expiră la 03 septembrie 2015, orele 22.00;

- prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2015, a fost casată încheierea din 04 august 2015 ca neîntemeiată;

- consideră că Caradja Dmitri din data de 04 august 2015 până la 09 decembrie 2015 a fost reținut ilegal. În asemenea circumstanțe este necesar a fi emisă încheierea interlocutorie în privința procurorului Ianac Dmitri și remisă Procuraturii Generale pentru aplicarea sancțiuni disciplinare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 mai 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către avocatul Cimpoieș Vladimir în numele inculpatului Caradja Dmitri și de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, sediul Ceadâr-Lunga, Cebotari O și menținută sentința Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) din 01 februarie 2019.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel, analizând probele enunțate în ansamblu, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, a considerat că, prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, circumstanțele cauzei, și întemeiat i-a recunoscut culpabil pe inculpatul Caradja Dmitri de comiterea infracțiunea prevăzută de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod Penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă în baza probelor administrate în cauză, apreciate în mod corespunzător.

Instanța de apel a constată că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. Culpă inculpatului Caradja Dmitri este dovedită în întregime prin cumulul probelor administrate și verificate în cauză, inclusiv, în instanța de apel, fiind constatate atât temeiul real, cât și temeiul juridic pentru atragerea lui Caradja Dmitri la răspundere penală ori conform art.51 alin.(2) din Codul Penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a statuat că, nu sunt de primit argumentele avocatului Cimpoieș Vladimir expuse în apel precum că, Caradja Dmitri necesită a fi achitat, deoarece, în opinia că probele acumulate în prezenta cauză penală nu demonstrează vinovăția acestuia, or, probele

analizate cu certitudine demonstrează că, Caradja Dmitri, la data de 09 noiembrie 2014, în jurul orelor 00.30, aflându-se în încăperea localului „Luminița”, amplasat pe str. xx, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică, împreună cu alte persoane, intenționat i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și cu picioarele lui Garbalî Piotr x și Garbalî Ivan x, fiindu-i cauzate dureri fizice, ulterior Caradja Dmitri fără un careva motiv, a lovit-o Mariei Slavioglo cu pumnul în față, cauzându-i leziuni corporale ușoare de scurtă durată.

Pe aceleași rațiuni instanța de apel a respins și argumentele apelului declarat de avocat precum că, Slavioglo Maria a declarat în cadrul confruntării că Caradja Dmitri a lovit-o neîntemeiat, iar martorul Slavioglo Natalia a comunicat că nu cunoaște dacă inculpatul intenționat sau neintenționat a lovit-o pe mama sa, ori cu certitudine s-a demonstrat că, la solicitarea părții vătămate Slavioglo Maria de a se liniște, inculpatul Caradja Dmitri a ignorat, și a lovit-o cu pumnul în regiunea feței.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul avocatului cu referire la declarațiile martorului Constantinov Vladimir care a comunicat că nu a văzut inculpatul în acea zi, în barul Luminița, cât și martorul Bratan Maria la fel nu la văzut, ori însuși inculpatul Caradja Dmitri a declarat că în acea zi a intrat în bar și a servit o cafea. Nu constituie temei de achitarea inculpatului Caradja Dmitri faptul că, Garbalî Piotr și Garbalî Ivan care se pretinde că au fost maltratați de Caradja Dmitri nu au fost recunoscuți nici în calitate de parte vătămată nici în calitate de victimă și nu au fost înaintate în instanță de judecată în calitate de probe al învinuirii.

Instanța de apel a explicat că, infracțiunea comisă de Caradja Dmitri, prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu se încadrează în prevederile art.276 Cod de procedură penală. Respectiv Garbalî Piotr și Garbalî Ivan din start dețin statutul de victimă, făcând trimitere la dispozițiile art.58 Cod de procedură penală. Refuzul de a fi recunoscut în calitate de parte vătămată sau victimă al fraților Garbalî Piotr și Garbalî Ivan, nu constituie temei de achitare a inculpatului Caradja Dmitri, ci este un drept ar acestora.

Cu referire la argumentul invocat de avocat că, la înaintarea demersului procurorului cu privire la aplicarea arestului preventiv în privința lui Caradja Dmitri, admisă de instanța de judecată prin încheierea Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 05 august 2015 și casată ca neîntemeiată prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 decembrie 2015, procurorul a admis neglijență la stabilirea locului aflării inculpatului cu solicitarea emiterii încheierii interlocutorii Procurorului General al Republicii Moldova pentru a fi luate măsuri disciplinare pe acest fapt, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.218 alin.(1) Cod de procedură penală, a constatat că sunt declarative întrucât, decizia Curții de Apel Comrat prin care s-a casat ca

neîntemeiată încheierea Judecătorei Ceadâr-Lunga din 05 august 2015 potrivit căruia s-a admis demersul procurorului privind aplicarea arestului preventiv față de Caradja Dmitri, nu atestă faptul că procurorul a încălcat legislația și drepturile omului, în consecință nu sunt temei pentru emiterea încheierii interlocutorie. Iar Temei de emitere a încheierii interlocutorie poate servi încălcarea de procuror a legislației cât și a drepturilor fundamentale ale omului.

A mai punctat instanța de apel faptul că, termenul reținerii inculpatului Caradja Dmitri a fost inclus la calcularea pedepsei penale stabilite acestuia.

Privind soluționarea acțiunii civile înaintate de partea vătămată Slavioglo Maria (vol.1, f.d. 151), instanța de apel a considerat că cuantumul prejudiciului moral cauzat prin acțiunile inculpatului în mărime de 10 000 lei este echitabil, corespunzător, ținând cont de suferințele fizice și psihice, nefiind cazul reducerii acestuia.

Cât privește apelul declarat de procuror, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile art. 143, alin. (1) Cod de procedură penală și a considerat necesar de a face trimitere și la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală,

Cu referire la cele expuse, instanța de apel a reținut că, raportul de expertiză medico-legală nr.213 din 28 mai 2015 la suma de 1763 lei, raportul de expertiză medico-judiciară nr.212 din 06 mai 2015 la suma de 3027 lei, cât și cheltuielile legate de extrădarea inculpatului Caradja Dmitri din Federația Rusă în Republica Moldova la suma de 78 871,47 lei, a fost dispusă de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Totodată, instanța de apel a făcut trimitere la art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157- 162/316 din 10.06.2016), potrivit căreia, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Instanța de apel a constatat faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului. Iar argumentele procurorului că statul pentru asigurarea bunei

desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, a considerat necesar a le respinse ca neîntemeiate.

Cu referire la argumentul procurorului că, reieșind din art. 229 Cod de procedură penală, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, întrucât efectuarea expertizelor în cauză și cheltuielile legate de extrădare țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Caradja Dmitri și să formuleze învinuirea acestuia și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

Din materialele cauzei nu s-a demonstrat că inculpatul s-a eschivat de la urmărirea penală sau instanța de judecată, prin decizia instanței de recurs - decizia Curții de Apel Comrat din 09.12.2015 (vol.1, f.d. 115-119), drept motiv de anulare măsurii preventive sub formă de arest al învinuitului Caradja D. a fost constatarea lipsei riscului de eschivare de la urmărirea penală, deoarece ultimul nu cunoștea despre pornirea în privința s-a a cauzei penale, el nu a fost citat și a fost numit în căutare fără a întreprinde măsuri de citare legală, sau aducerea forțată.

Instanța de apel a considerat că nu pot fi puse pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor suportate de stat pentru extrădare întrucât în cauză nu au fost prezentate probe din ce sunt constituite acestea cheltuieli și dacă real au fost suportate de către stat pentru extrădarea nemijlocită a lui Caradja Dmitri, or o simplă scrisoare a Inspectoratului General al Poliției, Direcția financiară din 13.01.2016 (vol.1, f.d.99), fără anexarea documentelor financiare privind cheltuielile reale suportate, nu poate constitui temei de încasare a sumei.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către:

- procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei în partea soluției privind cheltuielile judiciare cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte.

- inculpatul Caradja Dmitri prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei și emiterea deciziei de achitare a inculpatului Caradja Dmitri în legătură cu lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii încriminate.

5.1 În motivarea recursului procurorul a indicat că:

- instanța de apel incorect a respins cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată confirmate prin rapoartele de expertiză medico-legală nr.213 din 28 mai 2015 și nr.212 din 06 mai 2015, precum și cheltuielile legate de extrădarea inculpatului Caradja Dmitri din Federația Rusă în Republica Moldova, contrar prevederilor art.385 alin.(1) p.14) și art.397 p.5)

Cod de procedură penală în coroborare cu art.229 alin.(1) Cod de procedură penală.

Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată menționează că, cheltuielile judiciare sunt suportate de către inculpat sau sunt trecute în contul statului. Simpla soluția de respingere a cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală, deplină și legală. Suplimentar î-și argumentează criticele și în baza practicii CtEDO, care stabilește că persoana condamnată este obligată să achite cheltuielile judiciare cu referire la cauza Croissant c. Germaniei, 25.09.1992. N13611/88. §33-37.

Mai invocă faptul că, instanțele de judecată nu au elucidat pe deplin scopul extrădării lui Caradja Dmitri în Republica Moldova. Această acțiune a constituit o măsură de asigurare a exercitării urmăririi penale și tragerii la răspundere persoana vinovată de comiterea infracțiunii intenționate. Capitolul II din Codul de procedură penală (cheltuielile judiciare) stipulează instituția compensării cheltuielilor de judecată. În acest sens, articolul 227 alin. (1) prevede că, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal;

Consideră că, cheltuielile judiciare generate de extrădarea lui Caradja Dmitri nu sunt asimilate cu cheltuieli de judecată ce țin de realizarea unor acțiuni procesuale menite să dovedească vinovăția inculpatului, ultimele puse exclusiv în sarcina agenților statului. Caradja Dmitri, care a comis huliganismul, intenționat a părăsite țara, iar cheltuielile de extrădare sunt catalogate ca judiciare, fiind suportate de Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

5.1 În motivarea recursului inculpatul a indicat că:

- decizia Instanței de Apel Cahul este una ilegală, întrucât vinovăția sa comiterea infracțiunii nu a fost dovedită din totalitatea probelor colectate în dosar;

- a fost acuzat de comiterea faptei de huliganism împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală și că a dat o lovitură lui Slavioglo Maria;

- Garbalî Piotr și Garbalî Ivan, împotriva cărora s-au comis fapte ilicite și care ar fi suferit durere fizică în urma acțiunilor sale și prin acțiunile altor persoane neidentificate, nu au fost recunoscute ca victime sau victime;

- faptul provocării durerii fizică lui Garbalî Ivan și Garbalî Piotr în ședința de judecată nu a fost dovedit, nu au fost chestionați pe această temă nici în timpul urmăririi penale, nici în ședința de judecată, între timp, stabilirea acestui fapt este crucială pentru calificarea acțiunilor sale în temeiul articolului 287 din Codul penal;

- victima Slavioglo Maria fiind audiată a declarat că, la 08 noiembrie 2014 a intrat în barul unde a avut loc altercația. S-a întors în direcția sa când i-a dat o lovitură lui Garbalî Piotr și la a doua lovitură a fostă dată victimei la ochiul stând în urma căreia a căzut și a pierdut cunoștința și s-a trezit deja în spital;

- declarațiile victimei sunt contradictorii cu cele date în faza de urmărire penală în timpul confruntării cu el, timp în care a mărturisit că nu știe dacă Dmitri Caradja a lovit-o în mod deliberat sau intenționat, deoarece anterior a refuzat să dea împrumut la bar;

- în instanța de apel, avocatul său a solicitat o evaluare a încălcărilor substanțiale comise în timpul anchetei cauzei, astfel că a fost anulată măsura preventivă arestul aplicată;

- prima instanță nu a luat în calcul faptul că, acțiunile huliganice au fost comise la data de 09 noiembrie 2014 iar urmărirea penală a fost pornită la data de 18 noiembrie 2014, la data de 19 iulie 2015 Caradja Dmitri a fost pus sub învinuire. Din 08 noiembrie 2014 până în luna august 2015, Caradja Dmitri nu a fost înștiințat că în privința s-a este pornită urmărirea penală, nu s-a ascuns de organul de urmărire penală, părăsind țara prin punctul de trecere oficial. Acest fapt denotă că Caradja Dmitri nu a avut intenția de a se ascunde de organul de urmărire penală;

- nu a avut nici o intenție de a se ascunde de organele de urmărire penală sau de a împiedica altfel cursul normal al urmăririi penale;

- consideră că patru luni a fost reținut ilegal, ceea ce nu a fost luat în considerare de instanțe atunci când l-a condamnat.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de către inculpat urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, urmează a fi admis, casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 mai 2019, în cauza penală în privința lui Caradja Dmitri, în partea cheltuielilor de judecată, și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

Din punct de vedere procesual, soluția de respingere a recursului declarat de către inculpată se bazează pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

6.1 Cu referire la recursul inculpatului Caradja Dmitri Colegiul penal lărgit, menționează că, în conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă, că recurentul invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat de inculpat, acesta nu este de acord cu condamnarea sa în baza art. 287 alin. (2, lit. b) Cod penal, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate, nefiind dovedită vinovăția lui în comiterea faptei incriminate.

La acest capitol Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțelege acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

În acest sens instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, prima instanță l-a condamnat pe Caradja Dmitri în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La rândul său, instanța de apel judecând apelul declarat de către procuror și de către apărare, a ajuns la concluzia de menținere a sentinței primei instanțe.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie a fost bazată pe cumulul de probe cercetate în ședința instanței de apel, care au fost obiectiv apreciate, analizate conform prevederilor art.101 Cod procedură penală.

Probele indicate sunt detaliat descrise în decizia instanței de apel, au fost examinate complet, obiectiv, fiind apreciate de instanța de apel, ultima argumentându-și soluția și concluzionând motivat ca urmare că, nu prezintă temei de îndoială comiterea de către inculpatul Caradja Dmitri a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, vinovăția căruia a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Colegiul penal constată că, instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului Caradja Dmitri în săvârșirea infracțiunilor imputate a fost dovedită integral. Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra vinovăției lui Caradja Dmitri în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2, lit. b) Cod penal.

Colegiul penal consideră că, nu pot fi reținute argumentele recurentului pentru achitarea lui, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Instanța de recurs mai notează și faptul, că argumentele recurentului cu privire la necesitatea achitării lui, au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în ordine de apel, în privința căroră instanța s-a expus motivat și amplu argumentat, soluție care este descrisă la pct. 4.1 ale acestei decizii și pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, considerând că reiterarea acesteia nu este necesară.

Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (Helle împotriva Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997, § 60).

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar afecta

concluziile instanței privind vinovăția și tragerea la răspundere penală a inculpatului, fapt ce impune respingerea ca inadmisibil a recursului ordinar declarat de inculpat.

6.2 Cu referire la recursul procurorului, Colegiul penal lărgit pornind de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs și reiese din faptul că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, doar în partea ce ține cheltuielile de judecată, din următoarele considerente.

Analizând conținutul deciziei contestate (f.d. 122-123), instanța de recurs atestă că în conținutul deciziei lipsește o argumentare juridică în partea respingerii solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei Caradja Dmitri.

Potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

După cum urmează din materialele cauzei prin prezenta cauză penală au fost întocmite următoarele rapoarte de expertiză și rapoarte de constatare și anume: Raportul de expertiză medico-legală nr. 213 din 28.05.2015 (f.d. 55-56, vol. I), Raportul de expertiză medico-legală nr. 212 din 06.05.2015 (f.d 63-66, vol. I), precum și cheltuielile legate de extrădarea inculpatului Caradja Dmitri din federația Rusă în Republica Moldova.

Instanța de recurs reține că, prima instanță pronunțând sentința de condamnare a lui Caradja Dmitri în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a respins ca neîntemeiat cerința procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 83661,47 lei, soluție, de asemenea menținută neîntemeiat de către instanța de apel, care și-a argumentat poziția prin prisma alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, considerând că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat. De asemenea a considerat că nu pot fi încasare de la inculpat cheltuielile legate de extrădarea acestuia din Federația Rusă în Republica Moldova la suma de 78 871,47 lei, deoarece a fost suportate în urma dispunerii de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Curtea de Apel și-a mai întemeiat soluția de respingerea a cererii de încasare a cheltuielilor și potrivit art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157- 162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În acest sens, Colegiul lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Caradja Dmitri a cheltuielilor judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 227 alin. (1), (2) și (3), 229 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, art.75 alin. (3), (7) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a admis concluzii contradictorii, pe de o parte că *efectuarea expertizelor în cauză și cheltuielile legate de extrădare ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Caradja Dmitri și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii* (f.d. 14, vol. II), pe de altă parte motivează că *cheltuielile judiciare suportate de stat pentru extrădare în sumă de 78 871 lei nu pot fi încasate de la inculpat, în cauză nu s-a demonstrat că inculpatul s-a eschivat de la urmărirea penală, nu au fost prezentate probe din ce sunt constituite acestea cheltuieli și dacă real au fost suportate de către stat pentru extrădarea nemijlocită a lui Caradja Dmitri.*

Or, Caradja Dmitri având cunoștință despre desfășurarea procesului penal, nu s-a prezentat în fața organului de urmărire penală și acționând cu rea-credință și sustrăgându-se de la urmărirea penală cu scopul de a evita

răspunderea penală a părăsit teritoriul Republicii Moldova, fapt ce a generat cu extrădarea lui Caradja Dmitri în Republica Moldova acțiune necesară de asigurare a exercitării urmăririi penale și tragerii la răspundere persoana vinovată de comiterea infracțiunii, în cazul speței, tragerea la răspundere penală a lui Caradja Dmitri care a comis huliganismul.

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Caradja Dmitri a cheltuielilor judiciare, instanța de apel și cea de fond făcând trimitere la prevederile art. art. 227 Cod de procedură penală, art.75, alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40-47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Motivându-și soluția instanțele judecătorești inferioare nu au interpretat cu diligență Legea - art. 143 și art. 229 Cod de procedură penală și nu și-au motivat eficient soluția respingerii încasării cheltuielilor pentru expertiza suportată de stat în cadrul procesului penal, care s-a soldat cu condamnarea inculpatului Caradja Dmitri.

Totodată, Colegiul menționează că conform art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În acest aspect hotărârile atacate atacată nu conține motivarea respectivă.

Potrivit art.227 alin.(1) și alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În această ordine de idei, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 83 661,47 lei, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Conform prevederilor art. 11 alin.(1), 82 alin.(1) din Legea 371-XVI din 01.12.2066, în vigoare din 02.02.2007, cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cheltuielile de îndeplinire a cererii de

asistență juridică sunt suportate, de regulă, de statul solicitat. Cheltuielile aferente procedurii de extrădare efectuate pe teritoriul său le suportă Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate.

Articolul 24 alin.(1) din Convenția Europeană de extrădare din 13.12.1957, în vigoare din 31.12.1997, cheltuielile ocazionate de extrădare pe teritoriul părții solicitate vor fi în sarcina acestei părți.

Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre analizarea și soluționarea în fiecare caz concret a subiectului compensării cheltuielilor judiciare însă instanțele inferioare au evitat să se expună lucid asupra revendicării recuperării cheltuielilor de judecată prin prisma normelor juridice raportate la circumstanțele speței.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele expuse supra, astfel nu conține motivele pe care se întemeiază soluția, în partea respingerii solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate în urma efectuării rapoartelor de expertize judiciare și a celor legate de extrădarea inculpatului Caradja Dmitri din federația Rusă în Republica Moldova în speța dată, confirmându-se în prezenta cauză temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, astfel recursul ordinar declarat de către procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel în partea soluționării chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare nu poate fi menținută, cauza urmând a fi trimisă la rejudecare în această parte în instanța de apel.

7. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale - asupra motivelor esențiale indicate în apelul respectiv referitoare la cheltuielile judiciare, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată în partea soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpat.

Admite recursul ordinar declarat de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 mai 2019, în cauza penală în privința lui *Caradja Dmitri xxx*, în partea cheltuielilor de judecată, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii atacate, se mențin.

Decizia în partea dispusă rejudecării nu se supune căilor de atac, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 09 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena